

L. Dz. IBK 65/10/09/2025

Warszawa, 10 września 2025 r.

Senatorowie RP
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Apel Izby Branży Komunalnej
w sprawie zagrożeń związanych z wdrażaniem systemu kaucyjnego w Polsce

Szanowne Panie i Szanowni Panowie Senatorowie

Izba Branży Komunalnej, reprezentująca przedsiębiorców odpowiedzialnych wraz z polskimi samorządami za gospodarkę odpadami, kieruje do Państwa apel w związku z planowanym uruchomieniem systemu kaucyjnego.

Apelowaliśmy już do Premiera RP o rewizję tego projektu w jego obecnym kształcie i terminie. Dodatkowo podczas posiedzenia sejmowej Komisji Gospodarki o Rozwoju w dniu 9 września br. po raz kolejny przedstawiciele wielu środowisk branżowych zgłosili poważne zastrzeżenia. Wdrożenie systemu w obecnej formule grozi chaosem organizacyjnym, nadmiernymi kosztami i utratą zaufania społecznego. Mając na uwadze, że apele interesariuszy, a także niezwykle merytoryczne i roztropne argumenty prezentowane od wielu miesięcy, nie są słyszane - zwracamy się do Pań i Panów Posłów o zapoznanie się z sygnalizowanymi problemami oraz podjęcie działań, które nie doprowadzą do ziszczenia się ryzyk wymienionych i opisanych poniżej.

Zwracamy uwagę, że jako praktycy i branża będąca najbliżej odpadów mamy pełną świadomość celów jakie stają przed Polską w zakresie poziomów zbiórki i recyklingu odpadów. Mamy także świadomość wdrażania rozwiązań, które będą nasz kraj przybliżać do realizacji tych celów. Właśnie dlatego dziś przedstawiamy Państwu kluczowe zagrożenia i jednocześnie wzywamy aby nie porzucać i nie rezygnować z celu lecz jedynie zmienić sposób jego osiągnięcia.

Najważniejsze zagrożenia związane z wdrożeniem systemu kaucyjnego w jego obecnej formie oraz terminie:

1. Brak umów między operatorami

Do dziś nie podpisano niezbędnych umów między operatorami. Oznacza to brak podstaw do funkcjonowania systemu, ryzyko sporów prawnych i brak transparentności rozliczeń.

2. Niewystarczające stawki dla handlu

Sklepy i punkty handlowe otrzymują stawki niepokrywające realnych kosztów obsługi systemu. Grozi to likwidacją małych placówek i dalszą koncentracją rynku.

3. Brak testów systemów IT

Systemy informatyczne nie zostały uruchomione ani przetestowane. W chwili startu może to oznaczać paraliż raportowania i chaos administracyjny. Branża handlowa sygnalizuje brak integracji systemów obecnie obowiązujących w sklepach z systemami dedykowanymi kaucji.

4. System jako koło zamachowe inflacji

Wdrożenie systemu kaucyjnego będzie powodowało wzrost cen. Wzrost cen wynikać będzie nie tylko z doliczanej kaucji, ale także z nowych kosztów działania sklepów i placówek handlowych, które przerzucą je na konsumentów w cenach wszystkich produktów. Dodatkowo zubożenie systemów gminnych spowoduje wzrost opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów. System kaucyjny zamiast wspierać obywateli stanie się czynnikiem proinflacyjnym.

5. Brak dojrzałości systemowej i brak ROP

Polski system gospodarki odpadami nie jest przygotowany na wprowadzenie kaucji, ponieważ nie wdrożono dotąd Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP). To ROP jest fundamentem nowoczesnej i sprawiedliwej gospodarki odpadami, a kaucja może być jedynie ewentualnym narzędziem wspierającym. Wszystkie kraje UE, które wprowadziły kaucję, miały najpierw w pełni wdrożony system ROP. Unia Europejska nie nakłada na swoich członków obowiązku wdrażania systemu kaucyjnego.

6. Dublowanie i rozmontowywanie istniejących systemów

Kaucja wyciąga z gminnych strumieni najcenniejsze surowce (PET, puszki), destabilizuje instalacje komunalne i osłabia ich finansowanie. Nowoczesne instalacje budowane w Polsce przez ostatnią dekadę, wielkim wysiłkiem przedsiębiorców

i samorządów, zostają poprzez system kaucyjny pozbawione części strumienia odpadów. W efekcie potencjał tych instalacji oraz ich moce przerobowe zostaną zmarnowane. Dodatkowo system kaucyjny niszczy dobrze funkcjonujące systemy zwrotu opakowań szklanych wielokrotnego użytku, które od lat działają sprawnie.

7. Fasadowość rozwiązania

System kaucyjny nie rozwiązuje żadnego istotnego problemu w gospodarce odpadami – jedynie przykrywa niektóre z nich, tworząc pozór reformy. Zamiast realnych usprawnień, mamy kosztowne i fasadowe działanie.

8. Brak przygotowania społecznego i ryzyko zawodu obywateli

Niewystarczająca kampania informacyjna, brak edukacji i zbyt mała sieć punktów odbioru sprawia, że obywatele poczuć się oszukani. Ci, którzy latami segregowali odpady, napotkają chaos, brak logiki, a także wzrost opłat wnoszonych do gminy, co podważy zaufanie do państwa i wszelkich reform ekologicznych.

9. Nieproporcjonalne koszty i błędne priorytety

Koszt wprowadzenia systemu szacowany jest na 37 mld zł w dekadę. Tymczasem realnego wsparcia potrzebują systemy gminne, a nie alternatywny, oderwany system, który nie wnosi niczego nowego. Zamiast wzmacniać samorządy, środki zostaną przesunięte do struktur komercyjnych bez gwarancji efektów środowiskowych.

10. Archaiczność i brak innowacyjności obecnego rozwiązania

System kaucyjny w obecnej formie jest przestarzały i nie odpowiada na wyzwania XXI wieku. Zamiast rozmontowywać funkcjonujący system selektywnej zbiórki u źródła, Polska powinna kierować się ku rozwiązaniom cyfrowym, które wykorzystują nowe technologie. Takim kierunkiem jest kaucja cyfrowa, której testy trwają już m.in. w Belgii. Rozwiązanie to nie tylko nie osłabia systemów gminnych, ale je wspiera, umożliwiając sprawniejsze zarządzanie i realne podniesienie efektywności recyklingu.

Wnioskujemy o:

- wstrzymanie wdrożenia systemu kaucyjnego w obecnym kształcie i terminie,
- powiązanie jego ewentualnego uruchomienia z pełnym wdrożeniem ROP,
- przeprowadzenie rzetelnej kampanii informacyjnej i edukacyjnej,
- rozpoczęcie szerokich konsultacji z udziałem samorządów, przedsiębiorstw komunalnych, handlu i producentów,

- dalsze doskonalenie i uszczelnianie systemu selektywnej zbiórki u źródła oraz zbadanie możliwości wdrożenia w Polsce systemu tzw. „kaucji digitalnej”.

Szanowni Państwo,

system kaucyjny w obecnym kształcie to rozwiązanie przedwczesne, kosztowne i społecznie ryzykowne. Nie rozwiązuje problemów, a generuje nowe. Dodatkowo – wdrożenie systemu kaucyjnego bez funkcjonującego systemu ROP jest jak budowanie doku od komina. Apelujemy o odpowiedzialną decyzję i zatrzymanie procesu wdrażania, by wspólnie wypracować system gospodarki odpadami oparty na sprawiedliwym ROP i realnych potrzebach obywateli oraz środowiska.

Z wyrazami szacunku

Dominik Marczyk

Przewodniczący Izby Branży Komunalnej
Dominik Marczyk